

rotswerken

Wanneer dit nummer van het KBF-Magazine in jouw brievenbus valt, is het klimseizoen al in volle zwang. Ieder jaar opnieuw trekken talloze klimmers naar de Ardense massieven om goed uitgeruste rotsen te beklimmen. Deze behaakte routes en andere voorzieningen zoals paadjes, toiletten, markeringen,... komen er niet vanzelf. Ze zijn het resultaat van de dagenlange inzet van talrijke vrijwilligers, beter bekend als 'de rotswerkers'. KBF-Magazine zoomt in op deze bijzondere mensen en hun prestaties.

ROTSWERK

De rotswerkers zijn vrijwilligers van de verschillende bergsportclubs aangesloten bij de federatie. Deze vrijwilligers verzamelen zich onder de noemer 'The Belgian Rebolting Team', kortweg BRT. De BRT is verantwoordelijk voor de inrichting en het onderhoud van de klimmassieven die door de KBF beheerd worden (i.c. Durnal, Comblain-la-Tour, Pont-à-Lesse, Hotton, Mozet, Yvoir en de nieuwe site in Flône waar momenteel nog niet geklommen kan worden).

In overleg met de verantwoordelijke binnen iedere club, nemen deze vrijwilligers zelf het initiatief om aan de rotsen te werken. Zo stelt iedere club een eigen jaarkalender op voor de zogeheten rotswerkdagen. Ook in het opleidingstraject om je KVB3 te behalen, voorziet de club doorgaans een dag rotswerk. Voornamelijk om de rotsklimmers in spe bewust te maken van alle arbeid die nodig is om over klimklare massieven te beschikken.

De rotswerken gebeuren doorgaans in de winter. Het is immers moeilijk om rotswerk uit te voeren in de zomer, dit om verschillende redenen. Zo nestelen verschillende vogelsoorten zoals de slechtvalk en de torenvalk op onze massieven. Ook de bloeiperiode van de plaatselijke flora en – uiteraard – de start van het klimseizoen bemoeilijken het rotswerk.

GRONDWERK

Rotswerk kan onderverdeeld worden in enerzijds het grondwerk en anderzijds het verticale werk. Het grondwerk is zonder twijfel het grootste onderdeel van de klus. Talrijke vrijwilligers gaan aan de slag met bosmaaiers, kettingzagen,... Ze verwijderen bomen en struiken, leggen paadjes aan, voorzien markeringen en installeren toiletten.

uitgelicht

Het grondwerk gebeurt niet alleen voor het comfort en de veiligheid van de klimmers, maar is vaak ook een onderdeel van het natuurbeheer van de klimmassieven. Dit natuurbeheer gebeurt op vraag van de lokale overheden in het kader van de milieuvergunning. Bijvoorbeeld in de massieven van Hotton en Yvoir herstelden de rotswerkers de oorspronkelijke kalkgraslanden (les pélouses calcaires). En met succes, zo blijkt! Orchideeën en vlinders nemen de herstelde flora opnieuw in. Dankzij de rotswerkers zijn rotsklimmen en natuurbeheer geen tegengestelden.

VERTICALE WERK

Naast het grondwerk voeren de rotswerkers ook het verticale werk uit. Ze halen de begroeiing op de rotsen weg en verwijderen loszittende stenen, een opgave die niet zonder risico's is. Daarna volgt het equiperen van de rotsen. Wanneer het gaat om onderhoudswerken van een bestaand massief, dan worden oude, onveilige haken in de route weggeslepen en lijmen de rotswerkers nieuwe haken vast. Soms beslissen de rotswerkers om de lijn van een route anders te laten lopen. Wanneer het gaat om de opening van een nieuwe route, dan gebeurt dit vaak vanuit de gedachte dat een klimroute de 'natuurlijke lijn' van de rots volgt. De rotswerkers boren de nodige gaten, verwijderen het stof en lijmen de haken vast. Nadien kunnen er variaties bedacht worden op de natuurlijke lijn die de route moeilijker of makkelijker maken.

Het equiperen van klimmassieven is niet zonder risico's en vergt dan ook de nodige klimervaring. De rotswerkers zijn immers aan de slag met zware machines. Bovendien vergt het uitzetten van een nieuwe route ook heel wat inzicht. Is de kwaliteit van deze rots goed om een haak te plaatsen? Is deze plaats in de route een haalbare plaats om in te pikken? Wat is de afstand ten opzichte van de eerste haak?

SAFETY FIRST

De veiligheid van de rotswerkers is uiteraard een belangrijke bekommernis. De KBF richtte dan ook een adviesraad op en streeft ernaar om minstens een vertegenwoordiger van iedere club aanwezig te hebben in deze raad. Samen met enkele ervaren experts bedenkt deze adviesraad richtlijnen om veilig aan rotswerk te kunnen doen. Zo wordt er bijvoorbeeld steeds met dubbel touw gewerkt en richt de KBF een bijscholing in om veilig met een kettingzaag te leren werken. De adviesraad buigt zich niet alleen over de veiligheid van de rotswerkers maar ook over alle andere praktische aspecten die horen bij het rotswerk. Zowel een plan van aanpak als de aankoop en beheer van het nodige materiaal, gebeurt door de adviesraad. De KBF heeft voornamelijk een logistieke, ondersteunende rol. Het harde werk gebeurt door de vrijwilligers!

MAKE-OVER HOTTON

Het klimmassief in Hotton kreeg in de winter van 2013-2014 een grondige make-over. Voornamelijk vrijwilligers van Bergsportvereniging Provincie Antwerpen (BPA) en West-Vlaamse Bergsportvereniging (WBV) zijn hier onder leiding van Tom De Vocht en Thomas de Bevere aan de slag gegaan. In totaal zijn er zo'n 150 mandagen geïnvesteerd in dit project.

Hotton is het oudste massief in beheer van de KBF, sinds ongeveer drie decennia. In de jaren negentig vond een eerste golf van kuiswerken plaats. In de winter van 2013-2014 werd dit werk herhaald. Deze make-over was dringend nodig om heel wat verschillende redenen. Zo was het nodige grondwerk vereist om te voldoen aan de voorwaarden opgelegd in de milieuvergunning. Maar ook de sporttechnische normen werden vernieuwd, bijvoorbeeld over de opbouw van een standplaats. Daarnaast was er ook nood om verschillende klimroutes te herzien. In totaal werden zo'n 67 routes opgeschoond. Op de volgende pagina's krijg je een gedetailleerd overzicht van de make-over die Hotton kreeg. Maar ga vooral zelf ter plaatse op ontdekking!

ZELF AAN DE SLAG!

Rotsklimmen in de Ardennen zou niet mogelijk zijn zonder de inzet van al deze vrijwillige rotswerkers. In totaal werkten zij het afgelopen jaar zo'n 355 mandagen op de rotsen. We willen deze vrijwilligers dan ook hartelijk bedanken!

Heb je interesse om jouw steentje bij te dragen? Neem dan contact op met de KBF via rotsklimmen@kbfvzw.be of neem contact op met de verantwoordelijke in jouw club. Rotswerkers worden beloond met een gratis overnachting in de chiveehut en een onvergetelijke dag 'lekker buiten zijn'.

Hartelijk dank aan Koen Hauchecorne, Thomas De Bevere en Tom De Vocht voor hun bijdragen aan dit artikel.

(t)Rotswerkers

Thomas de Bevere en Tom De Vocht van respectievelijk WBV (West-Vlaamse Bergsport Vereniging) en BPA (Bergsportvereniging Provincie Antwerpen) speelden een trekkersrol in de rotswerken in Hotton. De KBF peilde naar hun ervaringen.

KBF: Hoe ben je met rotswerk in contact gekomen?

Thomas De Bevere: "Verschillende jaren geleden ben ik Stef Laevaert tegengekomen op een van de KBF-massieven (toen nog VBSF). Hij was er toen rotsen aan het kuisen met enkele vrienden. Mijn vrienden en ik zagen het ook wel zitten om daaraan mee te helpen. We hebben toen Stef aangesproken, en zo zijn we in het rotswerken gerold..."

Tom De Vocht: "Ongeveer twaalf jaar geleden volgde ik de cursus hooggebergte bij BPA. Daar hoorde ik ferme verhalen van enkele monitoren die ook betrokken waren bij de rotswerken. Het sprak me meteen aan!"

KBF: Waarom doe jij precies aan rotswerk? Rotswerk vergt veel tijd en energie, niet?

TDB: "Een echte reden waarom ik het doe, weet ik niet echt. Er zijn verschillende redenen: het is enorm tof om mee te helpen om een massief uit te bouwen, om mee te helpen denken hoe men dit op een veilige manier kan doen. Na een week van zittend werk voor een computer doet het enorm deugd om eens letterlijk de handen uit de mouwen te steken. Om dat op de rotsen te doen, is mooi meegenomen. En bovenal is het tof voor alle rotswerkers als de klimmers met plezier klimmen op de routes die je gepoetst of ingeboard hebt."

TDV: "Het neemt inderdaad wel wat tijd in beslag, vooral in het weekend. Maar het is zo'n lonend werk met een geweldig team gemotiveerde mensen. Naast het pure kuiswerk, spreekt ook de technische kant me enorm aan: touwtechnieken, plaatsen van relais en boorhaken,.... Je leert elke keer wat bij."

KBF: Is er een prestatie waar je als rotswerker het meest trots op bent?

TDB: "Er zijn er verschillende, maar waar ik met het meeste plezier op terugkijk, zijn de routes die ik samen met de andere WBV-rotswerkers in Durnal gecreëerd heb ('Konkordia', 'Ode aan mien moaten', 'Grimsel', 'Motörhead',...). Dat was echt van nul starten. Het was enorm leuk om na verschillende maanden onze eigen routes te kunnen klimmen."

TDV: "Tijdens de zeven jaar waarin ik nu de rotswerken coördineer, hebben we een ijzersterk team opgebouwd. Ik weet perfect wie wat kan en wie ik voor welke job kan inzetten. Rotswerkers die al jaren meedraaien, gaan voor het technische werk. Nieuwe enthousiastelingen worden meteen op sleeptouw genomen, want elke helpende hand is welkom. De laatste twee jaar hebben we enorm hard gewerkt op het massief in Hotton."

KBF: Welke risico's brengt rotswerk zoal met zich mee?

TDB: "Enerzijds ben je tijdens het rotswerken blootgesteld aan gevaren zoals steenslag en onstabielheid van de rots. Omdat dit niet makkelijk in te schatten is, werken we tijdens het rotswerken steeds met twee touwen. Het is gevaarlijk voor jezelf als rotswerker, maar je moet er ook voor zorgen dat een instabiliteit van de rots geen gevaar vormt voor de latere klimmers. Anderzijds moet je er eveneens voor zorgen dat de haken en de standplaatsen die je plaatst, perfect zijn ingeboard. Het is daarom belangrijk om heel secuur te werken bij het plaatsen van haken."

TDV: "Eerlijk? Er vallen al eens stenen naar beneden, we werken in de winter op natte en bevroren rotsen en ja, ook een kettingzaag en bosmaaier komen er aan te pas. Maar ik mag toch wel zeggen dat veiligheid voorop staat bij het rotswerken. Cowboys voelen zich over het algemeen sowieso niet zo thuis op de rotsen. En als ze toch komen, dan zal de ploeg hen wel (letterlijk) met de voeten op de grond zetten."

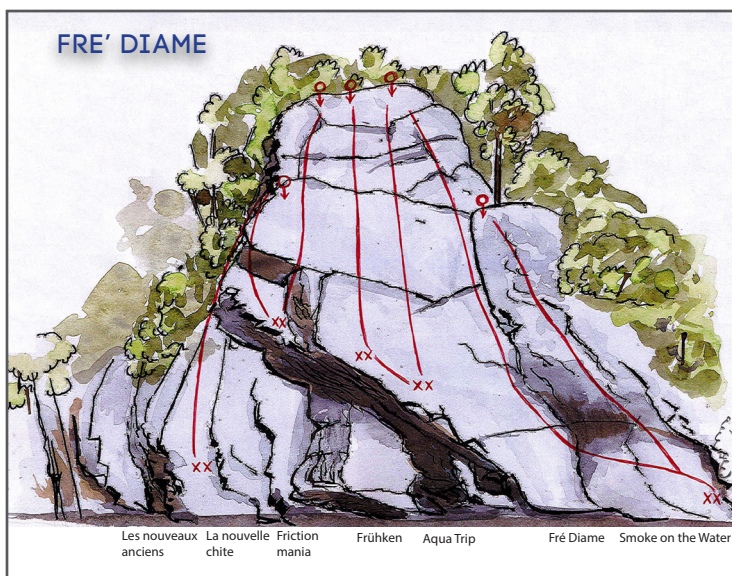
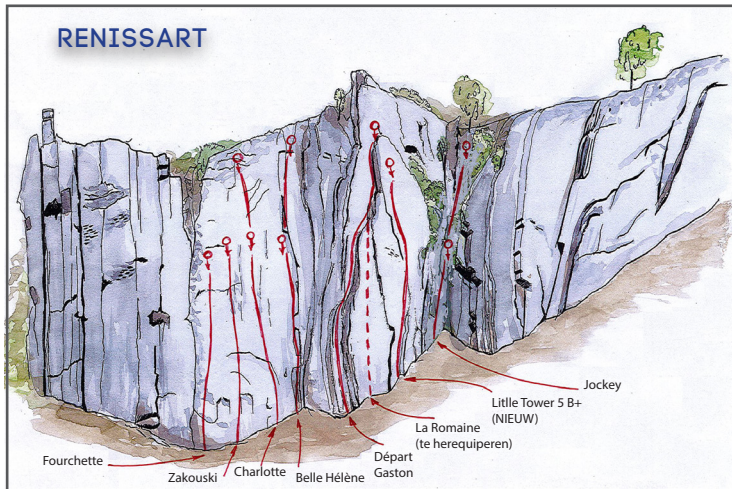
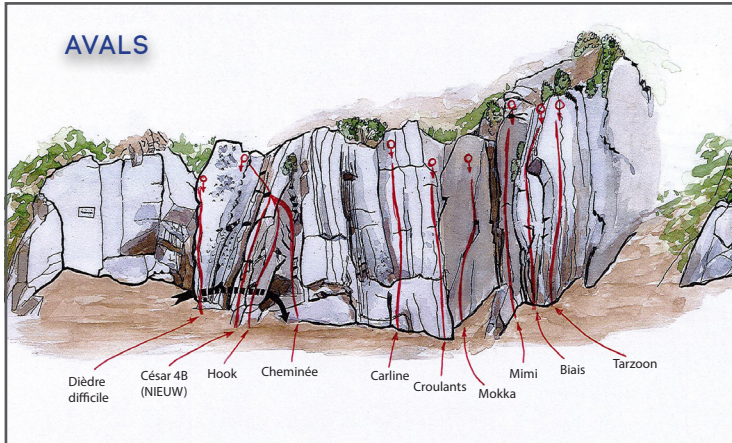
KBF: Wat is jouw rol in de adviesraad rotswerken?

TDV: "Als verantwoordelijke van BPA werk ik mee de praktische kant uit: hoe gaan we te werk, wie doet wat, welk materiaal is er nodig, waar werken we dit seizoen.... Door de adviesraad is er meer interactie met de andere clubs en dat vind ik persoonlijk heel belangrijk."

KBF: Heb je nog een leuke anekdote die je graag wil meegeven?

TDB: "Wat we niet zullen vergeten, is de leuke sfeer die er heerste tussen de rotswerkers van WBV en BPA..."

Make-over Hotton

- In 29 routes werden spits en andere oude (slag)haken verwijderd.
- In 38 routes werden nieuwe haken geplaatst of haken bijgeplaatst. Onder andere in de routes 'Le Mokka', 'Les Buis' en 'La Fré Diame' gebeurde dit om de routes veiliger te maken.
- 16 routes kregen een stevige poetsbeurt.
- Op alle standplaatsen werden de 'maillons rapides' – ofwel de 'kettingschalmen' – nagekeken en maar liefst 32 keer vervangen.
- Er werden 13 volledig nieuwe standplaatsen gebouwd, onder andere op het massief 'Fré Diame', zodat de betreffende routes voortaan op een correcte manier kunnen worden uitgeklimmen.

rotswijzer

AVALS

- Er is een nieuwe route tussen 'Dièdre facile' en 'Hook'.
- In 'Les Croulants' staat de relais nu rechts boven.
- In 'Tarzoon' staat de relais nu onder de rand en niet op het plateau.

RENISSART

- 'Le Zakouski' heeft nu een eigen relais, de relais is niet meer samen met 'La Fourchette'.
- De oude routes met zelfgemaakte plaquettes met korte huls tussen 'Le Zakouski' en 'La Charlotte', en tussen 'La Charlotte' en 'La Belle Hélène' werden verwijderd.
- De route 'Apollo' was dermate overgroeid dat ze geannuleerd werd.
- De route 'La Romaine' is nog te herequiperen.
- Er is een nieuwe route 'Little Tower' (5b/c) tussen 'La Romaine' en 'Le Jockey'.
- In 'Le Jockey' werd een tussenrelais aangebracht.
- De tweede lengte werd ook geequiperd en voorzien van een relais.

AMONTS

- De routes 'L'éléphant', 'Les oeufs de giraffe', 'Les oeufs d'éléphants', 'Les oeufs de fourmis', 'La Fanfan', 'La Tulipe' werden voorzien van een eigen relais.
- De routes 'L'Elisabeth', 'La Variante Toubak', 'La Li Toubak' en 'L'Hard Rock' zijn weer geopend.
- 'La variante Toubak' moet nog geherequiperd worden.

FRÉ DIAME

- Boven op de top werden drie extra relais voorzien, zodat nu veilig kan worden uitgeklimmen.
- Onderaan werden relais geplaatst om het inklimmen comfortabeler en veiliger te maken.

MANDILLE

- De routes 'Bompa André A' en 'B' werden opnieuw geopend.
- Ook 'Samson rock' werd opnieuw geopend. De relais moet nog vervangen worden.